

(TASLAK)
HAVA NAKLİYATINI KOLAYLAŞTIRMA YÖNETMELİĞİ
(SHY 9A)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Yönetmeliğin amacı, sivil hava ulaşımına açık havaalanlarında hava nakliyatının kolaylaştırılması için 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu, üyesi bulunduğumuz Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO) tarafından yayımlanan EK-9 Kolaylıklar ile Avrupa Sivil Havacılık Konferansı (ECAC) Doküman 30 Bölüm 1 Kolaylıklar standartlarında yapılmasını sağlamak amacı ile uygulanacak usul ve esasları düzenlemek ve bu amaçla havaalanlarında hizmet veren kurum ve kuruluşlar arasında gerekli koordinasyonu sağlamak için genel esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Yönetmelik, sivil hava ulaşımına açık havaalanlarında faaliyet göstermekte olan kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve özel tüzel kişileri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Yönetmelik, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Havacılık Kanunu, 10/11/2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - (1) Bu Yönetmelikte geçen,

- a) ACC: Havayolları Kargo Konseyini,
- b) AOC: Havayolları İşletme Konseyini,
- c) Bakan: Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanını,
- ç) Bakanlık: Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığını,
- d) Bagaj: İşletmeciyile yapılan bir anlaşmayla hava aracında taşınan yolcunun veya mürettebatın kişisel eşyasını,
- e) DHMİ: Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünü,
- f) ECAC: Avrupa Sivil Havacılık Konferansını,
- g) HALİNKOK: Hava Limanı Kolaylık Komitesini,
- ğ) HANKOK: Hava Nakliyatını Kolaylaştırma Komitesini,

h) Hareket kabiliyeti kısıtlı kişi: Herhangi bir fiziksel engel (daimi ve geçici olarak duyuşal, mental veya fiziksel), zihinsel engel, yaş veya başka herhangi bir engel sebebinden dolayı taşımacılık hizmetini kullanırken hareket kabiliyeti kısıtlı ve durumu tüm yolculara sunulan hizmetlerin kişinin ihtiyaçlarına göre özel itina ve uyarılama gerektiren herhangi bir kişiyi,

ı) Havaalanı: Karada ve su üzerinde, içersindeki bina, tesis ve donanımlar dahil hava araçlarının kalkması, inmesi ve yer manevraları için hazırlanmış, hava araçlarının bakım ve diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına, yük ve yolcu indirilip bindirilmesine elverişli tesisleri bulunan yerleri,

i) Havaalanı işletmecisi: Hava alanı işletiminden sorumlu kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve özel tüzel kişileri,

j) Havaalanı kullanıcıları: Hizmet üretmek için hava alanı tesis ve kolaylıkları ile alt yapısını kullanan kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve özel tüzel kişileri,

k) Havayolu: Yolcu, posta veya yükün nakliyatında hava ulaştırma araçları ile belirli bir tarife kapsamında bir hava servisi hizmeti veren veya işleten yerli ve yabancı hava taşıma şirketini,

l) Hava kargo acentesi: Hava taşıyıcısı adına; kargo kabul ve sevk etmeye, konşimento düzenlemeye yetkili taşıma işleri organizasyonunu üstlenen, IATA tescilli ve SHGM yetki belgesine sahip kuruluşu,

m) IATA: Uluslararası Hava Taşımacıları Birliğini,

n) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,

o) IPU: Uluslararası Posta Birliğini,

ö) Kabul edilmeyen kişi: Bir ülkeye girişi, o devletin makamlarınca kabul edilmeyen ya da edilmeyecek olan kişiyi,

p) Kargo: Posta, erzak, yolcu bagajı ve yanlış muamele görmüş bagaj dışında hava aracında taşınan herhangi bir malı/yükü,

r) MSHGP: Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programı'nı,

s) Mürettebat üyesi: Bir uçuş görev periyodunda, hava aracında görev yapmak üzere işletmeci tarafından tayin edilmiş kişiyi,

ř) Narkotik kontrolü: Narkotik ve uyuşturucu maddelerin hava yoluyla yasadış dolaşımını kontrol etmek için gerekli tedbirlerin alınmasını,

t) Posta: Uluslararası Posta Birliği (IPU) kuralları doğrultusunda posta servisleri tarafından teslim edilen ve posta servislerine teslim edilmek üzere taşınan mektupların ve diğer kalemlerin sevkiyatını,

u) SHGM: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,

ü) Terminal işletmecisi: Sivil hava ulaşımına açık havaalanlarında havaalanı işletmecisi dışında yap-işlet-devret modeli, kiralama ve benzeri şekillerde terminal işletmeciliği yapan işletmeyi,

v) TÖSHİD: Türkiye Özel Sektör Havacılık İşletmeleri Derneğini,

y) TÜRSAB: Türkiye Seyahat Acenteleri Birliğini,

z) Uçuş mürettebat üyesi: Hava aracında, bir uçuş periyodu süresinde, uçuş operasyonunda esas görevlerden sorumlu, lisanslı mürettebat üyesini,

aa) Uluslararası havaalanı: Gümrük, göç, halk sağlığı, hayvan ve bitki karantinası ve benzer prosedürlerin yürütüldüğü, uluslararası hava trafiği için giriş ve çıkış havalimanı olarak devletin toprağında yer alan ve devletçe tayin edilmiş herhangi bir havaalanını,

bb) UTİKAD: Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneğini,

cc) Yabancı havayolu taşıyıcısı: Herhangi bir yabancı devlet otoritesinden İşletme Ruhsatı almış bulunan işletmecileri,

çç) Yer hizmeti kuruluşu: Havaalanları Yer Hizmetleri Yönetmeliği'nde istenen koşulları sağlayarak havaalanlarında yer hizmetleri yapmak üzere çalışma ruhsatı alan özel hukuk tüzel kişiliği statüsündeki kuruluşları,

dd) WHO: Dünya Sağlık Örgütünü,

ee) WCO: Dünya Gümrük Örgütünü,

ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte belirtilmeyen tanımlar için ülkemizin üyesi bulunduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları ICAO, ECAC ile WHO, WCO ve IPU tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanımlar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Komitelerin Kurulması, Görevleri ve Çalışma Esasları

HANKOK'un kuruluşu

MADDE 5 - (1) Sivil trafiğe açık uluslararası havaalanlarında hava nakliyatını kolaylaştırmak için, Sivil Havacılık Genel Müdürü veya Genel Müdür Yardımcısının başkanlığında, Genel Kurmay Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı, Havaalanı işletmecileri, Türk Hava Yolları A.O' dan en az Daire Başkanı seviyesinde ve Havalimanı Terminal İşletmecileri, A Grubu Çalışma Ruhsatına Sahip Yer Hizmeti Kuruluşları, TÖSHİD, TÜRSAB, UTİKAD, ACC, AOC üst düzey temsilcilerinden (Yönetim Kurulu Başkanı, Genel Müdür veya Genel Müdür Yardımcısı) birer üyenin katılımıyla HANKOK oluşturulur.

(2) HANKOK'a üye olan Bakanlıkların toplantı için katılımı öngörülen ilgili Genel Müdürlüklerinin isimleri toplantı davet yazısında belirtilir.

(3) Havaalanlarında hizmet veren ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişiler ve özel tüzel kişilerin temsilcileri, gerekli görülen durumlarda HANKOK toplantılarına görüş almak üzere davet edilebilir.

HANKOK'un çalışma esasları

MADDE 6 - (1) HANKOK üyeleri olağan zamanlarda, yılda en az iki kez toplantıya çağırılır. SHGM tarafından ihtiyaç duyulması halinde HANKOK katılımcıları olağanüstü toplantıya çağırılabilir. Komitenin çalışma esasları aşağıda açıklanmıştır.

a) HANKOK, üye tam sayısının yarısından bir fazlası ile toplanır.

b) HANKOK toplantısı sürecinde anlaşmaya varılamayan konular oylamaya sunulur.

c) HANKOK'ta kararlar oy çokluğu esasına göre alınır. Katılımcı her bir üyenin bir oy hakkı mevcut olup, çekimser oy kullanılamaz. Oyların eşit olması halinde, Başkanın oyu iki oy olarak sayılır.

ç) HANKOK'un koordinasyon ve sekretarya işleri SHGM tarafından yürütülür. HANKOK toplantısının yaklaşık 1 ay öncesinde SHGM tarafından ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilen toplantıya davet yazısında katılımcıların toplantı ile ilgili görüşleri talep edilir.

d) HANKOK'a üye ilgili kurum ve kuruluşlar, toplantı gündemine ilişkin görüş ve önerilerini toplantı tarihinden en az on beş gün öncesinde SHGM'ye bildirmekle yükümlüdür.

e) HANKOK gerekli gördüğü durumlarda gündemindeki belirli konular için alt çalışma komisyonları kurabilir. Bu alt komisyonların çalışmaları HANKOK'ta değerlendirilir ve karara bağlanır. Ayrıca, HANKOK gerekli görülen hallerde sorunların yerinde incelenmesi, araştırılması ve rapor hazırlanması için inceleme komisyonları da oluşturabilir.

HANKOK'un görevleri

MADDE 7- (1) HANKOK, bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde belirtilen süreler içerisinde toplanarak sivil hava ulaşımına açık uluslararası havaalanlarında hava nakliyatını kolaylaştırmak için aşağıda belirtilen hususları yerine getirir.

a) Ulusal kolaylıklar programının oluşturulması,

b) Havaalanlarında hizmet vermekte olan kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve özel tüzel kişiler arasında gerekli koordinasyonun sağlanması amacıyla gerekli önlemlerin alınmasının takibi,

c) Bu Yönetmelik kapsamında belirtilen uygulamaların (hava araçlarının, yolcunun, bagajların, kargoların vb. giriş ve çıkış işlemleri, sağlık hizmetleri ile diğer uygulama konularında) uluslararası standartlarda yürütülmesinin sağlanması amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlar arasında gerekli koordinasyonun sağlanması ve hizmetlerin yürütülmesinin takip edilmesi,

ç) Uluslararası standartlarda yapılacak olan değişikliklerin ve uluslararası gelişmelerin takip edilmesi ve bu değişiklikler ile gelişmelere bağlı olarak uluslararası standartların

havaalanlarında uygulanabilmesi için ilgili kuruluşlara önerilerde bulunularak uygulamaların takip edilmesi,

d) Uluslararası sivil havacılık alanındaki gelişmeler hakkında komite üyelerinin bilgilendirilmesi,

e) Hava nakliyatının kolaylaştırılması konusunda yapılacak uluslararası toplantıların ve alınan kararların takip edilmesi ve uygulanmasının sağlanması için ilgili kurum ve kuruluşlar arasında gerekli koordinasyonun oluşturulması,

f) ICAO Sekreterliğinin kolaylaştırma uzmanları tarafından ülkemize yapılacak olan ziyaretlerinde, mümkün olduğu durumlarda uzmanların HANKOK toplantılarına katılabilmelerinin sağlanması,

g) Komitenin çalışmaları kapsamında spesifik ve örnek teşkil edebilecek uygulamaların diğer devletlere bildirilmek üzere ICAO'ya iletilmesi,

ğ) Sivil havacılık güvenliği konusunda, HANKOK'a üye kurum ve kuruluşların görev, yetki ve sorumluluk alanına giren sorunların takip edilmesi, gerekli önlemlerin alınmasının sağlanması amacıyla Havalimanı Güvenlik Komisyonu'na veya Milli Sivil Havacılık Güvenlik Kurulu'na bildirilmesi ve bunların çözüme kavuşturulmasının takip edilmesi,

h) Yolcu mağduriyetinin önlenmesi için alınan önlemlerin takip edilmesi ve bunların uygulanması için ilgili kurum ve kuruluşlar arasında gerekli koordinasyonun sağlanması,

ı) Uçuş can ve mal emniyetini etkileyen yer kazalarının önlenmesi için alınan önlemlerin takip edilmesi ve bunların uygulanması için ilgili kurum ve kuruluşlar arasında gerekli koordinasyonun sağlanması,

i) Havaalanlarında uygulanan Slot uygulamalarının takip edilmesi ve bu konuda ilgili kurum ve kuruluşlar arasında gerekli koordinasyonun sağlanması,

j) HALİNKOK toplantılarında çözülememesi ve diğer havalimanlarını da ilgilendirmesi nedeniyle HANKOK'a iletilen sorunların tartışılarak sonuçlandırılması ve gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşlara ileterek çözüme kavuşturulmasının sağlanması,

k) HANKOK Toplantı raporunun ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmesi.

HALİNKOK'un kuruluşu

MADDE 8 - (1) Uluslararası trafiğe açık havaalanlarında Havaalanı Mülki İdare Amirinin Başkanlığında, Havaalanı Başmüdürü, Havaalanı Emniyet Şube Müdürü, Gümrük Müdürleri, İl Turizm Müdürü, Havaalanı Sağlık Denetleme Merkezi Baştabibi, THY A.O.'nun İstasyon ve Kargo Müdürü, havaalanı terminal işletmecisi, A Grubu Çalışma Ruhsatına Sahip Yer Hizmetleri Kuruluşlarının İstasyon Başmüdürleri ile TÖSHİD ve AOC'den birer temsilcinin katılımıyla HALİNKOK oluşturulur.

(2) Havaalanlarında hizmet veren ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişiler ve özel tüzel kişilerin temsilcileri, gerekli görülen durumlarda HALİNKOK toplantılarına görüş almak üzere davet edilebilir.

HALİNKOK'un çalışma esasları

MADDE 9 - (1) HALİNKOK olağan zamanlarda iki ayda bir toplantıya çağırılır. İhtiyaç halinde HALİNKOK üyeleri olağanüstü toplantıya çağırılabilir. Çalışma esasları aşağıda açıklanmıştır.

- a) HALİNKOK, üye tam sayısının yarısından bir fazlası ile toplanır.
- b) HALİNKOK toplantılarında, üzerinde anlaşmaya varılamayan konular ile üyelere herhangi birisinin gündeme ilave edilmesini istediği hususlar oylamaya sunulur.
- c) HALİNKOK kararları, oy çokluğu esasına göre alınır. Her üyenin bir oy hakkı vardır, çekimser oy kullanılmaz. Oyların eşit olması halinde, Başkanın oyu iki oy olarak sayılır.
- ç) HALİNKOK' un koordinasyon ve sekretarya işleri Havaalanı Başmüdürlüğü tarafından yürütülür.
- d) HALİNKOK üyesi kurum ve kuruluşlar toplantı gündemine ilişkin görüş ve önerilerini toplantı tarihinden en az on gün öncesinde HALİNKOK'a bildirmekle yükümlüdür.
- e) HALİNKOK gerektiğinde belirli görevler için alt komisyonlar kurabilir. Bu alt komisyon çalışmaları HALİNKOK' ta incelenir ve karara bağlanır.

HALİNKOK'un görevleri

MADDE 10 - (1) HALİNKOK, bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde belirtilen süreler içerisinde toplanarak uluslararası havaalanlarında hava nakliyatının kolaylaştırılması konusunda karşılaşılan yerel sorunların mahallinde çözüme kavuşturulması için aşağıda belirtilen hususları yerine getirir.

- a) Ulusal ve uluslararası standartların havaalanlarında eksiksiz olarak uygulanması için gerekli önlemlerin alınmasının sağlanması,
- b) Bu Yönetmelik kapsamında belirtilen uygulamaların (hava araçlarının, yolcunun, bagajların, kargoların vb. giriş ve çıkış işlemleri, sağlık hizmetleri ile diğer uygulama konularında) uluslararası standartlarda yürütülmesinin sağlanması amacıyla havaalanında ilgili kurum ve kuruluşlar arasında gerekli koordinasyonun sağlanması ve hizmetlerin yürütülmesinin takip edilmesi,
- c) HALİNKOK toplantılarında alınan kararların havalimanında uygulanmasının sağlanması ve takip edilerek sonuçlarının HALİNKOK' a bildirilmesi,
- ç) Yolcu mağduriyetinin önlenmesi için alınan kararların havaalanında uygulanmasının sağlanması ve takip edilmesi,
- d) Havaalanı ve çevresinin bulaşıcı hastalık ve zarar veren diğer canlılardan korunması için yerel yönetimle de işbirliği yaparak gerekli tedbirlerin alınmasının sağlanması,
- e) HALİNKOK toplantılarında çözümlenemeyen ve diğer havaalanlarını da ilgilendiren ortak sorunların HALİNKOK'a iletilmesi,

f) HALİNKOK toplantı sonuç raporlarını SHGM ve DHMİ Genel Müdürlükleri ile ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilmesinin sağlanması.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hava Aracı, Yolcu, Mürettebat, Bagaj, Kargo, Posta, Yedek Parça ve Ekipmanın Giriş ve Çıkışı

Hava araçlarının giriş ve çıkışı

MADDE 11 - (1) Türk hava sahasını ve havaalanlarını kullanacak hava araçları ve havayolu işletmecilerinin giriş ve çıkışlarında ICAO EK-9 ile ECAC Doküman 30 Bölüm.1 Kolaylıklar, WCO ve Havacılık Bilgi Yayını (AIP) GEN bölümünde belirtilen kurallara uyulması ve bu işlemlerde ulusal gümrük mevzuatına aykırı bir uygulamanın yapılmaması zorunludur.

(2) Hava aracı; yolcu, kargo, erzak veya posta yükleyip boşaltıyorsa aşağıda belirtilen dokümanların ICAO EK-9'da belirtilen standartlarda beyanı talep edilecektir.

- a) Genel Beyanname,
- b) Yolcu Manifestosu,
- c) Kargo Manifestosu veya Özet Beyan,
- ç) Posta Beyanı.

(3) Bu bilgiler ICAO EK-9'da belirtilen bilgilerle sınırlı olacak ve bilgi otomatik bilgi işlem sistemi (EDI) veya kağıt formunda kabul edilecektir.

(4) Kargo Manifestosu'nun otomatik bilgi işlem sistemleri ile sağlanması halinde ayrıca yazılı kargo manifestosu istenmeyecektir.

(5) IPU'daki yürürlükteki kurallarında tanımlanan formlar dışında yazılı bir posta beyanı istenmeyecektir.

(6) Dokümanlar İngilizce veya Türkçe olarak düzenlenecektir.

Havaalanı sağlık hizmetleri, hava araçlarının ilaçlanması ve dezenfeksiyon işlemleri

Madde 12 - (1) Havaalanlarında gerçekleştirilen sağlık hizmetleri ile ilaçlama ve dezenfeksiyon işlemlerinin ICAO EK-9 ve WHO ile Uluslararası Sağlık Tüzüğü'ne uygun olarak Sağlık Bakanlığı, havaalanı işletmecisi, hava alanı kullanıcıları ve yerel yönetimlerle işbirliği yapılarak yürütülmesi zorunludur.

(2) Hava araçlarının ilaçlama işlemlerinin ve sağlık hizmetlerinin ICAO EK-9, ECAC Doküman 30 Bölüm.1 Kolaylıklar ve WHO ile Uluslararası Sağlık Tüzüğü'ne ve Sağlık Bakanlığı Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün bu konuda yayımladığı Uluslararası Çalışan Taşıtlarda ve Giriş Noktalarında Uygulanacak İlaçlama İşlemlerine Dair Yönergeye uygun olarak yapılması zorunludur.

Yolcu, mürettebat ve bagajların giriş ve çıkışı

MADDE 13 - (1) Havaalanı işletmecisi ile terminal işletmecisinin ilgili kuruluşlar ile gerekli işbirliğinin sağlanarak, yolcu, mürettebat üyesi, bagaj ve kargonun giriş ve çıkışı için ICAO EK-9 ile ECAC Doküman 30 Bölüm.1 Kolaylıklar, WHO ve WCO'da belirtilen standartların oluşturulması, gerekli önlemlerin alınması ve bu uluslararası standartlar ile ulusal gümrük mevzuatında belirtilen hususlara ve MSHGP'na uyulması zorunludur.

(2) Havayolu işletmecileri veya yer hizmetleri kuruluşları, hava alanı idaresi ve terminal işletmecisiyle de işbirliği yaparak, normal denetimden daha fazlasını gerektirmeyen bütün yolcuları hava aracının büyüklüğü ve tarifeli varış zamanını dikkate almaksızın uçaktan inişi izleyen en geç 45 dakika içerisinde boşaltılmasını sağlamakla yükümlüdür.

(3) Havaalanına gelen yolcuların ve bagajlarının gümrük ve karantina denetimleri için WCO tarafından istenilen çift kanallı bir denetim veya yolcuların akışını sağlayacak başka bir sistem kurulmalıdır.

(4) Havayolu işletmecileri veya yer hizmetleri kuruluşları hava alanı idaresi ve terminal işletmecisiyle de işbirliği yaparak, yolcunun hava alanında ilk işlem noktasında kendini tanıtmaya başladığı andan itibaren, tüm yolcuların normal işlemlerden fazlasını gerektirmeyen zorunlu gidiş işlemlerini (check-in, güvenlik kontrolü, pasaport kontrolü, hava alanı vergileri vb.) toplam en geç 60 dakikada tamamlamakla yükümlüdür.

(5) Havaalanı işletmecisi, yolcuların bagajlarını taşımada kullanacakları yeterli sayıdaki el arabasının çalışmaya hazır bakımlı bir şekilde ve gereken yerlerde her zaman bulunmasını sağlamakla yükümlüdür.

(6) Mürettebat üyelerinin ve bagajlarının geliş ve gidişte denetimden geçmesi gerektiğinde bu denetimlerde gerekli kolaylıklar sağlanmalıdır. Yabancı havayolu şirketlerinin teknik nedenlerden dolayı yolculuğuna devam edemeyen bir uçağını uçabilir hale getirebilmeleri için acilen ihtiyaç duyacağı teknik personelinin ülkemize geçici olarak giriş işlemlerinde ve havayolu mürettebat üyesinin görevli olarak bir uçağa katılması sürecinde gecikmeye mahal bırakmayacak düzenlemelerin yapılması gereklidir.

Kargo, posta ve diğer maddelerin giriş ve çıkışı

MADDE 14 - (1) Havaalanlarında kargo, posta ve diğer maddelerin giriş ve çıkışları için ICAO EK-9 ile ECAC Doküman 30 Bölüm.1 Kolaylıklar, WHO, WCO ve IPU tarafından belirlenen standartlarda gerekli alt yapının oluşturulması, kolaylıkların sağlanması ve bu uluslararası standartlar ile ulusal gümrük mevzuatında belirtilen hususlara ve MSHGP'na uyulması zorunludur.

İthal ve ihraç kargosunun giriş ve çıkışı

MADDE 15 - (1) İthal ve ihraç kargonun havaalanlarına giriş ve çıkışları için ICAO EK-9 ile ECAC Doküman 30 Bölüm.1 Kolaylıklar, WHO ve WCO'nun belirlediği uluslararası standartlarda gerekli alt yapının oluşturulması, önlemlerin alınması ve bu uluslararası standartlar ile ulusal gümrük mevzuatında belirtilen hususlara ve MSHGP'na uyulması zorunludur.

Transit yolcu, transit kargo ve diğer maddelerin giriş ve çıkışı

MADDE 16 - (1) Havaalanlarında yapılacak transit kargo, yolcu ve diğer maddelerin giriş ve çıkışı için ICAO EK-9 ile ECAC Doküman 30 Bölüm.1 Kolaylıklar, WHO ve WCO tarafından belirlenen standartlarda gerekli alt yapının oluşturulması, kolaylıkların sağlanması ve bu uluslararası standartlar ile ulusal gümrük mevzuatında belirtilen hususlara ve MSHGP'na uyulması zorunludur.

(2) Havayolu işletmecileri, transit yolcuların gümrük ve pasaport kontrolüne tabi olmaları için gerekli önlemleri almak zorundadır.

(3) Yurtdışından gelip, yurtdışına veya yurtiçine gönderilen kargolar, gümrüklü sahayı terk etmediği ve ithal antreposuna alınmadığı sürece transit olarak devamı sağlanmalıdır.

(4) Havayoluyla transit taşınan eşya özet beyan kapsamında taşınır. Ancak, yabancı bir ülkeden hava yolu ile gelen serbest dolaşımda olmayan eşyanın geçici depolama yeri ya da antrepoya alınmaksızın ulusal mevzuatta belirtilen süre içerisinde aprondaki bir diğer hava aracına yüklenmek suretiyle yabancı bir ülkeye gönderilmesinde, Gümrük Yönetmeliği'nin ilgili maddesi çerçevesinde gümrük idaresinden izin almak şartıyla herhangi bir beyanname ya da özet beyan düzenlenmesi zorunlu değildir.

(5) Yurtiçinden gelip yurtdışına giden transit kargoların ihraç işlemleri, yetkili gümrük idaresince tamamlanır ve eşya çıkış gümrük idaresine transit beyannamesi ile sevk edilir.

(6) Yer hizmetleri kuruluşları ve havayolu taşıyıcıları transit yolcu ve kargo manifestolarının elektronik ortamda gümrük veya ilgili idarelerine aktarılması için gerekli altyapıyı hazırlar.

İşletmecilerin ithal-ihraç ettiği yedek parça veya diğer materyallerin giriş ve çıkışı

MADDE 17 - (1) Havayolu işletmecileri tarafından ithal veya ihraç edilen hava aracı ekipmanı ve yedek parçası, yer ve güvenlik ekipmanı veya onların yenileme parçaları, erzak ve ihtiyaç malzemelerinin havaalanına giriş ve çıkışları için ICAO EK-9 ile ECAC Doküman 30 Bölüm.1 Kolaylıklar, WHO ve WCO tarafından belirlenen standartlarda kolaylıkların sağlanması ve yapılan işlemlerde bu uluslararası standartlar ile ulusal gümrük mevzuatında belirtilen hususlara uyulması zorunludur.

(2) Uluslararası hizmetlerde kullanılan hava araçlarının kendi uluslararası sefer ihtiyaçları için antrepo rejimine uygun ithal edilen erzak ve ihtiyaç malzemeleri, Gümrük Mevzuatı'na aykırı olmamak koşuluyla, ithalat vergi ve harçlarından muaf tutulacaktır.

(3) Erzak ve ihtiyaç malzemelerinin antrepo rejimine uygun ithalatıyla ilgili olarak menşe belgesi veya Konsolosluk ya da özel faturalar gibi destekleyici belge takviyesi talep edilmeyecektir.

(4) Uluslararası uçuşlarda kullanılan hava aracında, ithalat harçları ve diğer vergiler ödenmeksizin tüketim amaçlı ihtiyaç malzemesi ve erzakın satışı ve kullanımına;

a) Ülke sınırları içinde, iki veya daha fazla uluslararası hava alanında diğer bir devletin sınırları içinde ara iniş yapmadan duruyorsa,

b) Herhangi bir iç hat yolcusu alıyorsa,

izin verilecektir.

(5) Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'nin 24'üncü maddesi gereğince ithal vergi, harç ve diğer yükümlülüklerden muaf tutulan hava aracı ekipmanı ve yedek parçasının işletmeci veya yetkili acente tarafından basitleştirilmiş belgelendirme kurallarının tamamlanmasına müteakip ivedi olarak izin verilecek veya tahliye edilecektir.

(6) Havayolu işletmesi tarafından ithal veya ihraç edilen yer ve güvenlik ekipmanı ve onların yenileme parçaları, talimat dokümanları ve eğitim yardımcılarının işletmeci ya da yetkili acentesi tarafından basitleştirilmiş belgelendirme prosedürlerinin tamamlanmasını müteakip ivedi olarak izin verilecek veya tahliye edilecektir.

(7) Havayolu işletmecileri veya yetkilendirilmiş acenteleri tarafından ithal vergiler ve harçlardan şartlı muafiyetle ithal edilmiş hava aracı malzemesi, yedek parçası ve yer ve güvenlik ekipmanı ile yenileme parçalarının ödünç alınıp verilmesine izin verilecektir.

(8) Konteynırlar ve paletler ile taşınan kargolarının yalnızca yurtdışına yönelik uluslararası hizmetlerde kullanılacak veya yeniden ihraç edilecek olması şartıyla ülkemize giriş ve çıkış işlemlerinde işletmeciler tarafından ulusal ve uluslararası gerekliliklerin yerine getirilmesi gereklidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hareket Kabiliyeti Kısıtlı, Kabul Edilmeyen ve Asi/Kuralsız Yolcular

Hareket kabiliyeti kısıtlı yolcuların giriş ve çıkışı

MADDE 18- (1) Hareket kabiliyeti kısıtlı yolcuların havaalanlarına giriş ve çıkışları için ICAO EK-9 ile ECAC Doküman 30 Bölüm.1 Kolaylıklar ve ulusal mevzuat kapsamında MSHGP'da belirtilen standartlarda kolaylıkların sağlanması için havaalanı ve terminal işletmecileri ile, havayolu ve yer hizmeti kuruluşları tarafından gerekli alt yapının oluşturularak, gerekli önlemlerin alınması zorunludur.

(2) Hareket kabiliyeti kısıtlı yolcuların gidişte havalimanına varış noktasından, gelişte havalimanından ayrılışına kadar olan süreç için ulaşım hizmetlerinden yararlanabilmesinin sağlanması; bu kapsamdaki yolcuların alınması, bırakılması, yolcu transfer hizmetlerinde ve araç parkı tahsisinde gerekli düzenlemelerin yapılarak, kolaylaştırıcı tedbirlerin ilgili kuruluşlar tarafından sağlanması zorunludur.

(3) Hareket kabiliyeti kısıtlı yolculara kesintisiz hizmet verilebilmesi amacıyla, ilgili kuruluşlar arasında gerekli koordinasyon sağlanmalıdır.

Kabul edilmeyen yolcular

MADDE 19 - (1) Havayolu taşıyıcısının her hangi bir yolcuyu taşıma sorumluluğu, bu yolcunun ülkeye kesin olarak kabul edildiğinde sona erer. Hava alanı işletmecisi veya güvenlik birimleri, kabul edilmeyen yolcuların; şahsın yolculuğunu başlattığı noktaya ve/veya şahsın kabul edileceği başka bir yere götürülmek üzere havayolu işletmecisinin korumasında iade edilmelerini sağlayacaktır.

(2) Hava alanı güvenlik birimleri bir şahıs kabul edilmediğinde gecikme olmadan havayolu işletmecisine veya temsilcisine haber verecek ve ayrılış işlemleri için gerekli çalışmaları yerine getirecektir.

(3) Havaalanlarında ülkeye kabul edilmeyen yolcuların giriş ve çıkışı işlemlerinde ICAO EK-9 ile ECAC Doküman 30 Bölüm.1 Kolaylıklarda ve ulusal mevzuat kapsamında MSHGP'na belirtilen standartlarda gerekli alt yapının ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından oluşturulması ve gerekli önlemlerin alınması zorunludur.

Asi/kuralsız ve sınır dışı edilen yolcular

MADDE 20 - (1) Hava alanı işletmecileri, terminal işletmecileri, havayolu işletmecileri, yer hizmetleri kuruluşları, asi/kuralsız yolcuların havada veya yerde uçuş ve yer emniyeti ve güvenliğini bozucu tutum ve davranışları ile, çalışanlara karşı olabilecek fiziksel veya sözlü saldırılarını ve düzen ve disiplini bozucu tutum ve davranışlarını önlemek ve bu tür yolculara gerekli cezai müeyyidenin uygulanmasını sağlamak amacıyla ICAO, ECAC ve IATA'nın belirlediği standartlarda ve ulusal mevzuat kapsamında MSHGP'da istenen önlemleri almak zorundadır;

(2) Bu maddede belirtilen kuruluşlar asi/kuralsız yolcuları en yakın polis birimine bildirmekle yükümlüdür. SHGM tarafından hazırlanmış olan formun ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından her üç ayda bir Genel Müdürlüğe gönderilmesi zorunludur.

(3) Ülkemizden sınır dışı edilecek olan kişiler konusunda bu kararı veren kamu idaresi tarafından ilgili işletmecilere yeterli süre öncesinde bildirimde bulunulması ve gerekli bilgilerin verilmesi zorunludur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Vize İşlemleri ve Seyahat Belgeleri, Havaalanı Tesisleri ve Trafik Hizmetleri

Vize işlemleri ve seyahat belgeleri

MADDE 21 – (1) Havaalanlarında uygulanacak vize ve seyahat belgeleri işlemlerinde ICAO EK-9 ve ECAC Doküman Bölüm.1 Kolaylıklar kapsamında belirtilen standartlarda kolaylıkların sağlanması için gerekli alt yapının oluşturulması ve gerekli önlemlerin alınması zorunludur;

(2) Uçuş Mürettebatı Kartlarının ICAO Doküman 9303'te belirtilen standartlarda olması halinde, havaalanlarında giriş ve çıkışlarda pasaport yerine geçerli olacaktır.

(3) Uçuş operasyonları ve kabin emniyet denetçilerinin mürettebat üyesi olarak kabul edilmeleri için görev süresince geçerli olan sivil havacılık emniyet müfettişi belgesinin verilmesi konusunda gerekli kolaylıklar sağlanmalı ve mürettebat üyesine tanınan geçiş izni ayrıcalıklarından teftiş görevini yerine getiren denetçilerin de yararlanmasına imkan verilmelidir.

(4) Seyahat belgelerinin ve uçuş mürettebat kartlarının ICAO Doküman 9303'te belirtilen standartlarda olması için ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından gerekli önlemler alınmalıdır.

Havaalanı tesisleri ve trafik hizmetleri

MADDE 22 - (1) Havalimanının trafik akışı kapsamında giden ve gelen yolcu, mürettebat ve bagajların transferi, yolcu ve mürettebatın transit/transfer edilmesi, havaalanında ve terminalde kargo, posta taşıma ve gümrükleme tesislerinin kurulması, park ve servis vb. hizmetlerinin sunulması ile ilgili olarak ICAO EK-9 ve ECAC Doküman 30 Bölüm.1 Kolaylıklarda belirtilen uluslararası standartlarda alt yapının oluşturulması ve gerekli düzenlemelerin yapılması zorunludur.

(2) Havaalanı ve terminal işletmecisi yolculara havaalanlarında gerekli hareket kolaylığının sağlanması için gerekli olan işaret, yönlendirme ve uçuş bilgilendirme tabelalarının veya ekranlarının, ICAO standartlarına uygun olarak gerekli olan yerlere yerleştirilmesinden ve bunların aktif olmasının amacıyla sürekli kontrol edilmesinden sorumludur.

Yolcu hakları ve mağduriyetin giderilmesi

MADDE 23 - (1) Havayolu ile seyahat eden yolcuların sahip olduğu haklar ve bu hakların geçerli olduğu durumlara ilişkin uygulamalarda 03/12/2011 tarihli ve 28131 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Havayolu İle Seyahat Eden Yolcuların Haklarına Dair Yönetmelik (SHY-YOLCU) hükümleri geçerlidir.

ALTINCI BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Sorumluluklar ve yaptırımlar

MADDE 24 - (1) Havaalanlarında hizmet veren kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve özel tüzel kişiler, HALİNKOK ve HANKOK toplantılarında hava nakliyatının kolaylaştırılması için tespit edilerek kuruluşlarına bildirilen sorunları öncelikli ve ivedi olarak çözüme kavuşturarak sonucundan HALİNKOK ve HANKOK’a bilgi vermek zorundadır.

(2) Havaalanlarında hizmet veren kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve özel tüzel kişilerin hava nakliyatını kolaylaştırma ve güvenlik önlemlerine ilişkin olarak alacakları önlemlerinin, hava taşımacılığı için çok önemli olan zaman, hız ve emniyet faktörünü engelleyici olmaması zorunludur.

(3) Genel Müdürlük, bu Yönetmelikte belirtilen kural ve kaidelere aykırı davranan veya HANKOK’ta tespit edilerek kurumlarına bildirilen sorunları öncelikli ve ivedi olarak çözüme kavuşturmayan kamu kurum ve kuruluşlarının görevli memurları hakkında tâbi oldukları disiplin mevzuatına göre işlem yapılması için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bildirimde bulunur. Kurum ve kuruluşlar, yapılan soruşturma sonucunda tanzim edilen raporu ve yapılan işlem sonucunu en kısa zamanda Genel Müdürlüğe bildirmek zorundadır.

(4) İşletmeciler tarafından ulusal ve uluslararası gerekliliklerin yerine getirilmemesi durumunda 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ve bu Kanuna ilişkin olarak yayımlanan Yönetmeliklerde yer alan cezai müeyyideler uygulanır.

Düzenleme yetkisi

MADDE 25 - (1) Genel Müdürlük bu Yönetmelikte belirtilen hükümler çerçevesinde alt düzenleyici işlemler yapmaya yetkilidir.

Kaldırılan hükümler

MADDE 26 - (1) 25/10/1982 tarihli ve 17849 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hava Nakliyatını Kolaylaştırma Komitesinin Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği (SHD-7) yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 27 - (1) Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 28 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerini, Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.